

La mirada de Togo

SANDRA SERRANO I MIRA

En Àfrica Occidental es troba una petita nació subsahariana, la República Togolesa delimitada per Burkina Faso, Ghana i Benín. Togo és un país de 5.700.000 habitants amb una esperança de vida de 57 anys, on la pobresa és paupèrrima i la població necessita qualsevol recurs que li pugui oferir l'altre món. Des de 2001 s'han dut a terme nou expedicions mèdiques al país togolés per millorar la salut ocular. Fins que la Fundació Fernández del Cotero de Santander no iniciara aquesta labor, els druides i xamans s'ocupaven de la salut a Togo que, amb l'absència d'un hospital i atenció sanitària mèdica, cada any un gran nombre d'habitants patix d'afeccions desaparegudes als països desenvolupats com els llavis 'leporinos' o 'tracoma', una infermetat provocada per una bactèria deguda a la falta d'higiene, i que té cura amb "tan sols una píndola, però allí les persones es queden cegues perquè no tenen aquest tractament", ha declarat l'oftalmòleg Pablo Vélez, un elder que s'ha sumat a aquest projecte humà junt amb el doctor José M. Vélez, i els novelders Elena Sarrió i Antonio Obrador, infermera i cooperant, respectivament. A aquests, Àfrica els ha ensenyat a valorar el més essencial, han après, i ara relaten els records de la seua última aventura a Togo

La expedició de 2007 a Togo ha estat composta per un equip procedent de poblacions d'Alacant i Santander, així com un grup complementari murcià. Dos o tres mesos abans de l'arribada del desplegament dels oftalmòlegs, sanitaris i cooperants, els missioners i monges espanyols que han muntat un dispensari realitzen reunions als 'apatans' que són les cúpules on ensenyen a les mares a donar de menjar als seus fills successius -en la seua cultura només es veuen obligades a alimentar al primer fill-, informen a la població amb antelació suficient perquè acudisquen a l'hospital on reben atenció mèdica. L'ajuda humanitària ha estat formada per un equip de cirurgia ortopèdica i traumatologia, el grup principal d'oftalmologia, un equip itinerant d'oftalmologia que recorre els pobles immediats, i un altre grup oftalmològic principal que complementa la tasca dels oftalmòlegs al seu regrés, a través d'intervencions diferents a les cataractes com glaucoma o pterigium.

En els set anys d'expedicions realitzades a Togo la ONG murciana 'La ruta de la luz' ha posat en funcionament una òptica junt a l'hospital modular, que complementa la labor oftalmològica, al mateix temps que l'equip ha

intervingut 1.400 cataractes, ha reduït en una gran mesura la incidència de tracoma, doncs han proporcionat tractament a 2000 casos, han dut al país subsaharià tones de medicines i material sanitari, així com han fet entrega de 1000 ulleres als habitants. "El ritme del quiròfan és bestial", comenta la noveldera Elena Sarrió, qui ha perdut el compte dels pacients als que atenen cada dia, durant les sis jornades laborals ja que dels 10 dies d'estança a Togo en octubre, dos els van utilitzar per a anar i altres dos per a tornar, ja que les camionetes han de recórrer camins impossibles. "Pot ser que el dia de major intensitat atenguérem a 240 pacients". En aquesta última expedició 607 ha estat la xifra de pacients procedents de poblacions com Gando, Takpamba, Borgou, Nadjoundi, Mango i Lotougou. L'equip ha advertit un descents notable de la quantitat de tracomes, detectats aquesta vegada un total de 71, "el que significa que haurà 71 cecs menys a les poblacions tractades", ha declarat Vélez.

Antonio Obrador és la primera vegada que ha anat al país subsaharià, de manera que ha fet referència a algunes anècdotes viscudes que ell mateix ha denominat "situacions emotives" com

per exemple la rebuda dels togolesos. Conta el cooperant que "prop de 100 dones baix l'ombra d'un arbre ens veuen arribar i comencen a emetre sons, expressions, i ens abracen. En realitat no són molt expressius però sí agraïts". Altra experiència d'Obrador que l'ha enriquit i l'ha canviat ha estat amb els xiquets i xiquetes "quan arribes amb el cotxe corren al costat perquè saben que tens caramels i esperen que els tires per la finestra; aquesta llepolia pot ser l'únic menjar que tinguen durant tot el dia". D'aquests el novelder diu que "li'ls regales un globus i estan hores i hores jugant". Aquestes petites coses han fet valorar a Elena Sarrió "el mínim, les coses més elementals" que abans li passaven més desapercebudes, "sembla tot tan llunyà que quan vas a Togo tornes amb altre barem de comparació" i insistix "és altre món, la seua pobresa, les seues carències, et fan valorar més les coses". Antonio Obrador i Pablo Vélez assenten amb el cap, evocant, en el cas d'Obrador, moments com quan li va regalar a un togolés les seues esportives i aquell li va dir que "se les posaria per a caminar perquè per a córrer ja ho feia descalç", de tal manera que per al partit internacional que van disputar, tot l'equip de futbol va anar tornant-se els dos

parells de sabatilles que tenia.

Aquesta organització ara pretén arreplegar 9.000 euros per finançar una nau a Togo i albergar a les dones que cusen, a mode de taller. "Es tracta de crear una ONG per rebre fons", ha apuntat Vélez, qui al mateix temps ha agraït la col·laboració econòmica de Rotary-Club Elda Vinalopó, Fundació J. Fernández del Cotero, obra social de Caja Mediterráneo, l'Ajuntament d'Elda, la ONG Azul en Acció i donants anònims. Per a més informació de l'associació, cridar al telèfon 665 808 535.

L'infermera Elena Sarrió

El cooperant Antonio Obrador

L'oftalmòleg Pablo Vélez

Un canvi social

Antonio Obrador, un dels cooperants que ha acudit a Togo per posar fi a les penoses condicions de vida, ha contat una de les "inquietuds de la dona togolesa" que vol ser independent econòmicament, de manera que "prop de 500 dones a hores d'ara estan vivint dels microcrèdits, l'anomenat 'banc dels pobres', que canalitzen els diners". Obrador ha insistit en aquest canvi social i ha remarcat que "es tracta d'una nova figura en Àfrica, les dones no necessiten als seus marits, elles són la força de treball, els homes són malfeiners". D'altra banda, a 30 quilòmetres de Dapaong es troba el centre de formació agrícola on missioners espanyols ensenyen a les famílies a conrear fruites i verdures.

La Bohemia
restaurant

FRANCISCO ORTUÑO, S.L.

• JOYERO •

FELIZ SAN VALENTIN

14 febrero: Dj Moi Souljazz 22:30h

16 febrero: cena especial San Valentín

(exposición joyería Ortuño)

PARTICIPA EN EL SORTEO SORPRESA DE SAN VALENTIN*

*Desde el día 1 hasta el 16 de febrero, con la compra en joyería Ortuño o una comida/cena en el restaurante la Bohemia. El sorteo se realizará el 17 de febrero a las 13'30h en la Bohemia Restaurant